

## Ha en härlig sommar!

När du läser det här har du kanske semestern inom räckhåll. Eller så har du kommit tillbaka... Vi hoppas i alla fall att din sommar 2010 är bra! Det här året lär bli det varmaste sedan människan började mäta temperaturen globalt. Märkligt nog sjunker allmänhetens intresse för klimatfrågan samtidigt som den globala medeltemperaturen stiger... De så kallade klimatskeptiska forskarna är – enligt en ny studie – få och dras med ett lågt renommé. Ändå får de ofta komma till tals. Här kan kanske den hemska oljekatastrofen i Mexikanska golfen bidra med *något* gott... - ”På samma sätt som vår utrikespolitik formades av 11 september kommer den här katastrofen att påverka hur vi ser på miljön och energipolitiken i många år framöver”, säger Barack Obama. Det krävs väckarklockor ibland!

Välkommen till ett nytt e-brev! /Helen Sylvan

## Ur innehållet denna gång:

- ”Verksamhetsledaren” av Christer Owe
- På gång i höst i Göteborg – bland annat:  
Frukost 26/8 – verktyg för hållbar lönsamhet  
Byggseminarium 1/10: Från miljonprogram till miljöprogram  
Grön IT-dag 22/10  
Stora matdagen 23/11  
...och mera kommer!
- Projektet MATENS VÄRDE 2010  
Start 24/8 och 8/9 med frukostar på tema mat
- Nyheter från våra utställare, samarbetspartners och omvärlden
- Så tycker våra kunder – Dragster
- Boktipset – Döden i grytan

*Verksamhetsledaren 6/10*

## Staden + landet = Sant

Nu när halva jordens befolkning bor i städer blir forskning om Hållbar Stadsutveckling, om vårt sätt att organisera flöden, resursfördelning och sociala strukturer avgörande. Vi behöver forma och synliggöra det goda samhället, inte enbart titta på de välmående stadsdelarna, utan även skapa förutsättningar för social utveckling för alla boende. Nyckelord är delaktighet, begriplighet och meningsfullhet. Samhället som en tillgång. Vars och ens känsla av sammanhang. Städerna klarar sig inte utan sitt omland för försörjning, utsläpp och kretslopp. Vi behöver ett samhälle med kvalitet, där människan naturligt samspelar med sin omgivning. I all utveckling finns de som går före, de som följer efter och de som tvekar eller blundar. Ett av de riktigt vassa exemplen på hur stad och samhälle ska utvecklas återfinns märkligt nog i den rurala miljön. Falköping, mitt i Västergötland, har insett vad som är landsbygdens konkurrensmedel. Som certifierad Citta Slow driver kommunen tillsammans med lokala företag och organisationer samhället i en hållbar riktning. Unikt för Sverige och otroligt inspirerande. Fortsättning följer. Nu: sommarpaus med Almedalsfeber. /Christer Owe

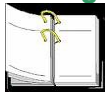
### Aktuellt på Ekocentrum i höst

## Det händer i höst

Hösten 2010 är inte helt färdigplanerad ännu – vilka verksamhetsanpassade utbildningar som kommer att bokas och genomföras, ja det avgör ni som beställer dem! Och vi är taggade att genomföra många fler vassa vidareutbildningar, så hör av er! Onsdagskvällarna är inte heller klara till hundra procent, men vi återkommer med dem efter semestern när talare har bekräftat och liknande. Förutom nedanstående datum, återkommer vi med två träffar för **miljösamordnarnätverket**, en temavecka (39) kring **byggeffektivisering**, ett **höstmingel** någon gång i november tillsammans med Miljöaktuellt och mycket annat!



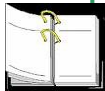
**26 aug**



### Frukost: Verktyg för hållbar lönsamhet

Frukostseminarium för ledningsgrupper och styrelser. Ett samarbete med Sustainable Intelligence. Vi följer upp frukosten från i våras och tar nya grepp för ett hållbart ledarskap. Det här blir även en introduktion till de workshops som kommer att hållas under höst och vår. Mer [här](#).

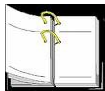
**1-2 sept**



### Onsdagskvällar & Café Planet på Ekocentrum Göteborg startar för hösten

Onsdagsprogrammet startar 1/9 då det handlar om billig medicin – till vilket pris? Hör Joakim Larsson! Uppstarten på Café Planet 2/9 blir en kväll med en guidning i ”inre omställning” och goda exempel på hur man kan få med sig kommuner m.m. i arbetet.

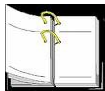
**1 okt**



### Seminarium: Från miljonprogram till miljöprogram – hållbart byggande

Över hela landet står miljonprogramshusen, som minne av den största sociala satsningen i Sveriges historia. Det är nu dags att ta beslut om deras framtid. Under seminariet presenteras verktyg och exempel på hur utmaningen kan hanteras. Vi får höra entreprenörer, förvaltare, politiker och forskare som utifrån sina olika roller deltagit i radikala ombyggnadsprojekt i regionen.

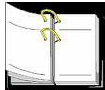
**22 okt**



### Seminarium: Datorer – miljöräddning eller miljöhot?

Seminarium 22 oktober – notera datumet! Som inköpare av IT-produkter kan du göra en hel del för att bidra till minskad miljö- och klimatpåverkan och en hållbar utveckling. Seminariet kommer att belysa grön IT ur olika aspekter och visa på smarta lösningar som är bra för både miljön och användarna. Föreläsare är bl a **Håkan Nordin**, författare till boken Grön IT, **Peter Norstedt**, Miljöstyrningsrådet, **Emma Sjögren**, TCO Development och **Nardono Nimpono**, Internationella Kemikaliesekretariatet. Seminariet arrangeras av TCO Development och Miljöstyrningsrådet i samarbete med Ekocentrum i Göteborg.

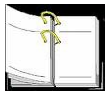
**27 okt**



### Workshop – Hållbar lönsamhet

Vi tar vid efter frukostseminariet 26/8 och kör nu en halvdag i workshopform tillsammans med Sustainable Intelligence. Troligen kommer ett specifikt kundcase lyftas fram som exempel.

**23 nov**



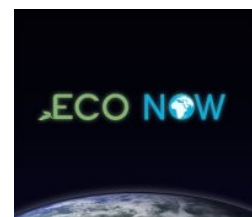
### Seminarium heldag: Matens värde

Heldagsseminarium med tema MAT. Minimässa, parallella föredrag och workshops. Målgrupp: Dagligvaruhandeln, stora matkedjor, tillverkande företag, grossister och detaljister. Restauranger och storkök. Kostansvariga.

### Aktuellt i höst

## Ekocentrum på Econow i Stockholm 2-4 sept

Även i år deltar Ekocentrum med en mindre exponering på mässan Econow i Stockholm (på Münchenbryggeriet) den 2-4 september. Fackdagar 2-3 september, sedan är det öppet för allmänheten lördag 4 september. Läs mer om Econow [här](#).



### Aktuellt på Ekocentrum

## I höst fokuserar vi på den goda maten

I höst kommer det att märkas att Ekocentrum tagit över flera projekt från den tidigare föreningen Ekologiskt Marknadscentrum. Vi har personal på plats i både Göteborg och Malmö, och kommer att erbjuda nya kursupplägg, stöd till aktörer, nya goda exempel och särskilda seminarier kring matfrågorna.

- "Vi har en viktig roll att fylla för att sätta maten i ett brett hållbarhetsperspektiv, där näringslivsutveckling, sociala frågor och miljöaspekter går hand i hand" säger **Mikaela Rosander** på Ekocentrum i Malmö. Vi gör detta genom att samla aktörer till dialog, sprida goda exempel, inspirera och utbilda viktiga aktörer osv. En av de nya aktiviteterna som planeras för hösten har fokus på handeln. - "Vi har en roll att fylla, mellan livsmedelsproducenter - handlare - konsument", säger **Ingemar Hjelm**. För att öka förståelsen kring hållbar mat behövs någon som kan berätta för olika målgrupper VARFÖR detta är viktigt. Denna någon är Ekocentrum. Vi vill hjälpa till att öka andelen hållbar mat inom handelns livsmedelsförsäljning. I planen ligger att utlysa en tävling om vem som kan sälja mest eko-reko mat. Vi vill gärna utbilda handelns personal såväl som chefer! Bland nyheterna i Ekocentrums utbud under hösten 2010 märks till exempel:

- Nytt **kursutbud** i flera steg:
  1. Vilse i pannkakan - en orientering om märkningar, begrepp och trender
  2. Växthuset - hur säljer vi mer och skapar bättre lönsamhet?
  3. Ekologiska livsmedel, för dig som vill veta mer
- **Frukostmöte** 24 augusti i Göteborg, riktat till handelns beslutfattare. Kursutbudet presenteras.
- **Frukostmöte** 8 september i Göteborg, för livsmedelsproducenter, där framför allt kursen "Växthuset" presenteras.
- **Verksamhetsanpassade** kurser på temat hållbar mat – kan rikta sig till storkök eller handeln.
- Stort **matseminarium** (heldag) den 16 november i Malmö och 23 november i Göteborg.
- Ny **utställningsdel** i Göteborg: Matens värde.
- I Skåne efterfrågas redan ett antal kundanpassade utbildningar inom storkök.

### Aktuellt på tema mat

## Här- eller när-producerat?

En av de hetaste mattrenderna är "närproducerat" och därför marknadsför flera stora mejerier delar av sitt sortiment som t.ex. gårdsmjök. Kan mjök som transporterats 50 mil från gård till mejeri, distributionscentral och butik betraktas som närproducerat? Konsumenterna avgör. Sveriges Radio har synat begreppen och pratat med Wapnös VD. Läs artikeln [här](#).

### Aktuellt på tema mat

## Flamskyddsmedel i grillkorv

Den senaste tiden har debatten om flamskyddsmedel varit het i medierna. Testfakta bad därför Eurofins analysera förekomsten av miljögifter i grillkorv. Samtliga korvar innehöll spår av någon typ av flamskyddsmedel. Det ska dock understrykas att halterna var låga. Förekomsten av dessa kemikalier i livsmedel är dock en fråga som oroar forskarna. Det har exempelvis gjorts omfattande studier på bröstmjök. Dessa visar på en kraftig ökning av flamskyddsmedel, från början av 70-talet fram till i dag. Forskare menar att flera av flamskyddsmedlen ger allvarliga hälsoeffekter vid långvarig exponering. De kan dessutom skada barn under spädbarnsperioden och även ge skadliga effekter på människors fortplantningsförmåga. Läs artikeln [här](#). Källa & foto: Testfakta.



Bilder fr KRAV m fl



*Aktuellt från omvärlden*

## Fair Trade säljer bättre och bättre

Trots lågkonjunkturen fortsätter försäljningen av Fairtrade-märkta produkter att öka. 2009 var ökningen i hela världen 15% och i Sverige ökade försäljningen med 25%. Framgångarna är möjliga tack vare allt arbete som görs av en mängd olika engagerade människor på olika positioner och i olika organisationer. Kommunerna Mark och Uddevalla utmärkt sig som Fairtrade Cities, skolbarn har ritat fantastiska schyssta bananer och en grupp kända musiker och TV-profiler har utbildat sig till Fairtrade-ambassadörer. Källa: FairTrade-nyheter.

*Så tycker våra kunder*

## Dragster nöjda med sin miljöutbildning

- ”Vi gjorde tidigt en satsning på miljöarbete, men då (tidigt 90-tal) efterfrågades det inte av kunderna så det gick lite i stå... Nu, däremot är det kunderna som kräver att vi har ett dokumenterat miljöarbete!” Så säger **Freddy Olsson, VD för Dragster Kommunikation** i Göteborg. Dragster valde att utbilda sin personal på Ekocentrum. – ”Vilken inspirerande föreläsare, och vilken bra kurs!” utbrister Freddy. – ”Den eftermiddagen gav mig en massa bra fakta och argument att plocka fram inte minst vid släktmiddagarna! Och nu har hela min personal bra koll på läget, och även paper på att de är utbildade enligt Göteborgs Stads Miljödiplomerings.”

Dragster Kommunikation finns på Sten Sturegatan i Göteborg och har ett 15-tal anställda. De är miljödiplomerade enligt Göteborg Stads kriterier. Utbildningen på Ekocentrum leddes av Martina Persson.



*Nyheter från omvärlden*

## Nominera årets miljöjournalist!

Vem blir årets miljöjournalist 2010? För sjätte året delar Miljöjournalisternas Förening (MÖF) och Edbergstiftelsen ut årets Svenska Miljöjournalistpris. Priset ska belöna särdeles god miljöjournalistik i svenska medier under tävlingsåret oktober 2009 – september 2010. Prissumman är 25 000 kronor. Priset vänder sig till alla journalister! Man kan nominera personliga favoriter eller sig själv, en enskild journalist eller en grupp. Senast den 4 oktober ska nominerade bidrag vara insända. Prisutdelning sker på MÖF:s traditionella julfest den 3 december. Skicka ditt nominerade bidrag tillsammans med den ifyllda blanketten ”Nominering – Svenska Miljöjournalistpriset 2010” gärna i digitalt format (max bilagestorlek 7 MB) till e-post: [nomineringar2010@miljojournalisterna.se](mailto:nomineringar2010@miljojournalisterna.se)

*Nyheter från omvärlden*

## Göteborgsforskare i FN:s klimatpanel

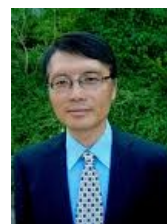
FN:s klimatpanel har inlett arbetet med en ny klimatrapport. Tre forskare från Göteborgs universitet har valts ut att medverka i det prestigefyllda uppdraget. Efter en öppen utlysning till universitet och högskolor under våren 2010 nominerades 48 svenska forskare till uppdraget att medverka i FN:s klimatpanel IPCC. Nio av dem har nu valts ut för att arbeta med panelens femte utvärdering av klimatet, och tre av forskarna kommer från Göteborgs universitet:

**Deliang Chen**, professor vid Institutionen för geovetenskaper, är en av världens ledande klimatforskare och sedan 2009 verkställande chef för den internationella forskningsorganisationen International Council for Science. Deliang Chen ska medverka i klimatpanelens arbetsgrupp för att granska klimatsystemet.

**Ulf Molau**, professor vid Institutionen för växt- och miljövetenskaper, forskar på arktisk och alpin ekologi och är expert på klimatpåverkan på tundran. Ulf Molau ska medverka i panelens arbetsgrupp om effekter, anpassning och sårbarhet.

**Thomas Sterner**, professor vid Handelshögskolan, är en framträdande miljöekonom och forskar kring utformningen av politiska styrmedel. Thomas Sterner ska medverka i panelens arbetsgrupp om åtgärder.

Källa: Göteborgs Universitet, Chalmers, GMV nyhetsbrev



*Nyheter från omvärlden*

## Malmö i miljötopp bland kommuner

Malmö, Stockholm och Lund är bäst i Sverige på arbete med miljö och hållbar utveckling, enligt tidningen Miljöaktuellt's omfattande ranking av alla Sveriges kommuner utifrån deras miljö- och hållbarhetsarbete. Alltifrån klimatarbete, naturvård och utbildning av småföretagare till andel ekologisk mat i storkök har poängsatts, skriver Miljöaktuellt i ett pressmeddelande.

– Syftet är att mäta och jämföra de svenska kommunernas arbete mot hållbar utveckling. Genom att jämföra och ranka dem så lyfter vi upp goda exempel och föregångare, men driver också på dem som inte kommit så långt, säger **Mikael Salo**, chefredaktör på Miljöaktuellt. Se hela listan [här](#). Se hur rankingen går till [här](#). Källa: Miljöaktuellt.



*Nyheter från omvärlden*

## Stockholm bra på grön bilism

Stockholm är Bästa kommun och Lilla Edet är Bästa småkommun. Göteborg och Trollhättan skuggar Stockholm i Sverigetoppen. I Kommunranking 2010 tas ett brett grepp på kommunernas arbete för en grönare bilism. Fokus ligger på utförda åtgärder och uppnådda resultat, snarare än på visioner och mål. Enkätundersökningen har genomförts med stöd av Trafikverket. Planen är att den landsomfattande rankingen ska genomföras varje år framöver. Sammanfattning av resultatet: Miljöbilsandelen i kommunernas fordonsflottor stiger snabbt. År 2005 var andelen 19 procent. I år är den 54 procent. Att 79 procent av de deltagande kommunerna kräver miljöbilar då nya bilar anskaffas borgar för att miljöbilsandelen kommer fortsätta att stiga. Ännu större avtryck i omställningsarbetet kan kommunerna göra genom att ställa miljöbilskrav då de upphandlar färdtjänst, skolskjuts och andra transporter. Här är situationen inte lika ljus. Endast 24 procent av de deltagande kommunerna kan klart redogöra för att de styr mot miljöbilar i upphandlingsprocessen. Se hela listan och läs mer om resultatet [här](#). Källa: Gröna Bilister.



Foto: Stockholm Stad



Foto: Gröna Bilister

På tal om Gröna bilister... Två av VW:s gasbilar, Passat och Touran, vann i ren utklassningsstil i årets upplaga av Gröna Bilisters Miljöbästa bil, hälsar SGC, Svenskt Gastekniskt Center AB.

*Nyheter från omvärlden*

## Alla arter är inte önskvärda...?

2010 är artrikedomens år. Vi lär oss nu att ekosystemtjänster borde ha en prislapp, i den grönare ekonomin. Men ibland undrar man förstås om verkligen alla arter gör nytta... där de växer... Naturvårdsverket har nu tagit fram en preliminär lista på "skadliga arter" som betraktas som hota biologisk mångfald, socioekonomiska värden och/eller människors hälsa. I EU-projektet Nobanis listas alla växt- och djurarter som invaderat EU. Av dem är det cirka 2000 arter som har nått Sverige. Av dessa har Naturvårdsverket hittills valt ut 179 arter som av ekonomiska eller hälsoskäl utgör ett problem i Sverige.

Listans topplaceringar:

- |   |                                      |   |
|---|--------------------------------------|---|
| <input type="checkbox"/> Jätteloka          | <input type="checkbox"/> Bolltistel  | <input type="checkbox"/> Hårgängel      |
| <input type="checkbox"/> Sibirisk björnloka | <input type="checkbox"/> Gängel      | <input type="checkbox"/> Blå bolltistel |
| <input type="checkbox"/> Pestskräp          | <input type="checkbox"/> Gullris     | <input type="checkbox"/> Grå bolltistel |
| <input type="checkbox"/> Gråbinka           | <input type="checkbox"/> Höstgullris | <input type="checkbox"/> Jättebalsamin  |
|   | <input type="checkbox"/> Sandsallat  |   |



Hela listan hittar du [här](#)

Läs hela artikeln i Miljöaktuellt [här](#)

*Nyheter från omvärlden*

## Vilken röta i Visby...

Gotland kryllar som vanligt av människor under Almedalsveckan. Och hela sommaren förmodligen. Då känns det bra att veta att Visby ligger långt framme vad gäller rötning av avloppsslam! Tekniska förvaltningen på Gotland diplomerades den 15 april 2010 av intresseföreningen Svenskt Vatten för "Energieffektiv VA-verksamhet"

- "Folk fattar inte hur kul det här jobbet är! De flesta människor tror att det här bara är en massa stinkande vatten i smutsiga rör, men istället är det high-tech i vartenda hörn!" säger **Roger Lindström**, som är förste drifttekniker vid reningsverket, beläget ett par kilometer från Visby ringmur. Läs den utförliga artikeln i Teknik360 [här](#).



Snälla bakterier, eller "baggar" som Roger kallar dem, gör sitt jobb i "pastaröret". Foto: Teknik360

*Boktipset*

## Snart är den här – döden i grytan

Hembakade bullar anses farligare än fabriksstillverkade. Många förskolor förbjuder numera barnen att vara med i köket och ibland även att baka sina egna smörgåsar. Och för den som driver korvkiosk är det betydligt lättare att få tillstånd att servera pulvermos än riktigt potatismos. Hur har det blivit så? Läs Mats-Eric Nilssons och Henrik Ennarts bok som kommer ut den 2/8. Förlag: Ordfront.

*Mats-Eric Nilsson har tidigare skrivit Den hemlige kocken och Åkta vara.*



***Nu önskar vi dig en riktigt härlig, solig, god och hållbar sommar!***

### Kort om Ekocentrum:

Stiftelsen Ekocentrum har funnits sedan 1993 och arbetar för att sprida kunskap om hållbar utveckling. Vi vänder oss till olika branscher och verksamheter, oavsett storlek och placering. En väg till hållbar utveckling anser vi går via KUNSKAP & INSPIRATION. Därför har vi tagit fram ett eget koncept för miljö- och hållbarhetsutbildning, där våra utbildare använder vår permanenta utställning som en pedagogisk arena under kursens gång. Vi är också en naturlig mötesplats för hållbarhetsfrågor. Välkommen till mötesplatsen för hållbar utveckling!

Vår **hemsida** [www.ekocentrum.se](http://www.ekocentrum.se) innehåller aktuellt kalendarium och information om våra utbildningar. **Ekocentrums e-brev** utkommer 10 gånger per år, och tar framför allt upp vad som händer på Ekocentrum och i vår närhet. Om du inte vill ha vårt e-brev, skicka ett svarsmejl på detta så tar vi bort dig från sändlistan. Tipsa oss gärna om du känner någon som vill prenumerera!

Varma hälsningar,  
*Helen Sylvan*

Foton: Helen Sylvan, om ej annat anges

